

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: K cesarjevemu jubileju. — Penzijsko zavarovanje privatnih uslužbencev — in slovenski interesi. — Naše ljudsko šolstvo. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Razno. — Raznote-rosti. — Književnost. Podlistek: Čarovnik.

K cesarjevemu jubileju.

Čez štiri dni praznuje naš vladar Franc Jožef Prvi šestdesetletnico svojega vladanja kot avstrijski cesar. Dolga doba je to in učaka jo le malokateri vladar, zato je za nas podanike ta jubilej tem pomembnejši in mora se ga tudi naš list dostojno spominjati.

Že to je veliko, ako vlada kdo malo enotno državico, v kateri ne pride nikoli do razburljivih in resnih prepričkov med podaniki, toda biti šestdeset let vladar državi, v kateri je združenih takorekoč dvanajst narodov, vsak z drugim jezikom, se lahko reče, da je to nekaj velikan-skega in da se je čuditi žilavosti in krepkosti našega vladarja, ki je že toliko prestal in pre-nesel, a še vedno ohranil svežost duha in telesa. Zato pa uživa naš cesar odkritosrčne sim-patije ne samo doma, ampak po celem svetu, ker je znana njegova dobrosrčnost in ljudo-milost.

Res je, da smo bili Slovenci za časa nje-govega vladanja nešteto krat tepeni in naše pra-vice prezirane in smo tudi danes še v državi nekak pastork, ki se ga le trpi, ker se ga ne more utopiti v nemško ali laško morje. Toda nihče ne bo odgovornega delal ljubljene-ga vladarja, ki bi gotovo vsem rad ustregel, a ne more, ker so mu vezane roke po njegovi vladi, po ministrih, ki so odgovorni ne samo zase, ampak tudi za cesarjeva dejanja. Odgovorni so za vsak korak cesarjev, ki ga ta stori v zadevah,

ki se tičejo javne uprave, ustave ali drugih pravic podložnikov. Torej vladar v ustavni državi ne sme in ne more ničesar storiti, česar ne bi njegovi odgovorni ministri poprej vedeli ali odobrili.

S tega stališča torej je nespametno delati odgovorno vladarjevo osebo za odredbe in de-janja njegove vlade, ki prizadenejo dostikrat krivice enemu ali drugemu narodu ali mu pri-kratijo pravice. Ko bi vsakdo to dobro premislil, bi niti v mislih ne smel žaliti ljudomilega vla-darja, še manj pa v besedah ali v dejanju in gotovo bi tudi ne bilo treba kazenskega para-grafa o žaljenju veličanstva.

Avstrijski narodi bodo vsi brez izjeme do-stojno proslavili redki jubilej in bodo po iz-rečni želji dobrega vladarja mesto za zunanjo, si-jajno proslavitev jubileja namenili večje zneske za dobrotelne namene in človekoljubne občne koristi. Da, to je tudi najbolj dostojna prosla-vitev in koliko tisoč in tisoč revežev in zane-marjenih, pogubi zapisanih otrok bo blagrovalo vladarja, da se jih je v spomin njegovega ju-bileja osrečilo. To naj bo dobrosrčnemu vladarju v največje zadoščenje.

Tudi zastopniki vseh narodov, deželni od-bori, zastopniki mest, uradništva se pojdejo osebno pokloniti vladarju ter mu sporočiti uda-nostne častitke zastopancev. Državni zbor bo danes dostojno manifestiral svoje častitanje in v tem se bodo združile tudi vse politične stranke, menda edina točka, glede katere ne bo ni-kakega nesoglasja pri naših ljudskih zastop-nikih.

Naš cesar zasluži torej, da proslavijo nje-govi podaniki dostojno njegovo šestdesetletnico. Dolga vrsta težkih udarcev je zadela cesarja tekom te dolge dobe. Že hude nesreče, ki jih

je imel v rodbini, bi marsikoga potrle. Nesreča s prestolonaslednikom, še bolj pa umor ljubljene cesarice Elizabete so udarci, katere pre-boleti je mogla le tako trdna narava kakor jo ima naš cesar.

Poleg tega so pa tudi narodnostni boji v Avstriji, ki so se ravno v jubilejnim letu do skrajnosti poostri. Želja jubilanta, da bi nje-govi narodi v miru živeli med seboj, se je ravno to leto najmanj vpoštevala, toda cesar mora izprevideti, da ne gre prav nič zoper nje-govo osebo, kakor moramo mi izprevideti, da ni vladarjeva oseba kriva, ako se nam delajo krivice od drugih narodov ali vlade same.

Z ozirom na vse to se pridružujemo mi-ljonom in milijonom častilcev osebe ljubljene-ga vladarja ter želimo, da bi nas še dolgo vrsto let vladal, kajti od njegove osebe same, ki je je sama dobrot, smemo pričakovati le najboljše. Bog ga živi in ohrani!

Penzijsko zavarovanje privatnih uslužbencev — in slovenski interesi.

Kakor znano stopi z novim letom v ve-ljavo zakon o penzijskem zavarovanju privatnih uslužbencev, ki imajo pretežno duševno delo, n. pr. uradniki pri notarjih, odvetnikih, denar-nih zavodih, zavarovalnicah, knjigovodje, kom-p-toaristi itd.

Organizacija tega zavarovanja se je usta-novila tako, da obstoji na Dunaju osrednje mesto ter poleg tega še 10 deželnih mest, ki so se v poslednjem času določila.

In kaj se je spet z nami Slovenci zgodilo? Koroški in štajerski Slovenci so prišli pod de-

XV.

Sedel je puščavnik v svojem brlogu pred lučico in oči so se mu upirale v knjigo. Že dolgo let je, da se je zaprl v ta brlog, sam si je stesal krsto, v kateri je mesto v postelji spal.

Starec je knjigo zaprl in začel moliti... Nenadoma je pridrl človek, ki je kaj čudno in strašno izgledal, v koč. Prvikrat v življenju je sveti samotar osupnil ter odskočil pri pogledu na tega človeka.

Ta se je tresel kakor trepetlika, oči so mu topo zijale in kakor iskre žarele; spačeni obraz je z grozo napolnil dušo.

„Oče, moli, moli!“ je obupno zaklical; „moli za dušo, ki je zapadla pogubi!“

In padel je na tla.

Sveti samotar se je prekrizal, segel po knjigi, jo odprl, a trepetajoč jo izpustil na tla.

„Ne, Ti grozoviti grešnik! Zate ni usmi-ljenja! Ubeži! Zate ne morem moliti!“

„Ne!“ je blazno zakričal grešnik.

„Glej: svete črke knjigi so s krvjo zalite... Še nikoli ni svet videl takega grešnika!“

„Oče, norčuješ se iz mene!“

„Pojdi, nesrečni grešnik! Ne norčujem se. Groza in strah me obhajata. Strašno je, človek, bivati s Teboj.“

Čarovnik.

Ruski spisal Nikolaj Gogol.

(Konec.)

XIV.

Za Kijevem se je pokazalo nezaslišano čudo. Vsi plemeniti gospodje, vsi hetmani so se zbrali, da občudujejo ta čudež; hipoma je bilo vidno daleč po svetu.

V dalji je bliščal morski zaliv, za zalivom se je vspenjalo črno morje. Kdorkoli je bil tam, je izpoznal Krim, kako se vzdiguje iz morja ter močvirni Sivaš. Na levi strani se je videla ga-liška dežela.

„In kaj je to?“ je vprašalo zbrano ljudstvo, mlado in staro, ter kazalo na sivobeke obronke, ki so se v dalji na nebu svetili ter bili oblakom podobni.

„To so Karpatil!“ so dejali stari ljudje, „med njimi so take gore, na katerih se sneg nikoli ne staja in oblaki se odpočijejo na njih.“

Pokazal se je nov čudež: oblaki so se raz-pršili na najvišji gori in na vrhu se je pokazal mož na konju, v polni vitežki opravi z zaprtimi očmi. Videlo se ga je tako natanko, kakor bi stal v bližini.

Tedaj je neki človek iz srede v strahu ču-dečega se ljudstva skočil na konja ter ga po-

gnal v dir, ko se je divje ozrl na vse strani, kakor da bi se bal zasledovanja.

Bil je čarovnik. Kaj ga je tako presrtašilo?

Poln strahu je ugledal čudovitega viteza ter izpoznal v njem tisti obraz, ki se mu je ne-poklican prikazal pri njegovih čarovnijah.

V strahu je gledal okrog ter taval na konju sempatja, dokler se ni stemnilo ter so zvezde na nebu zabliščale. Zdaj se je vrnil domov, morda da vpraša hudobnega duha, kaj naj pomeni to čudo.

Že je hotel s konjem preskočiti potoček, ki je tekkel čez cesto, ko se je konj v polnem skoku nenadoma ustavil, obrnil gobec k njemu in — o čudo — se mu glasno zakrohotal. Vrsta belih zob mu je grozovito rezala v temi na-sproti.

Lasje so čarovniku vstali na glavi. Divje je zakričal, zastokal osuplosti ter pognal konja nazaj proti Kijevu. Zdelo se mu je, da ga od vseh strani zasledujejo; gozd ga je takorekoč oklepjal in kakor živa drevesa so stresala črne brade ter stegovala dolge veje, da ga zaduše; zdelo se mu je, da tečejo zvezde pred njim in kažejo na grešnika; cesta sama, si je mislil, se grozeče vali za njim. Obupani čarovnik je dirjal v Kijev na posvečena mesta.

želno mesto v Gradcu, kranjski pa s Primorsko vred pod Trst!

Merodajni faktorji so se v pravem času in v obili meri potegovali zato, da se ustanovi v Ljubljani deželno mesto penzijske zavarovalnice. Toda častita Beckova vlada je drugače razsodila, da o vpoštevanju naših interesov niti govora ni, popolnoma so potisnjeni v stran.

Vladna odločitev je taka, da se jo mora označiti kot popoln poraz vseh prizadevanj slovenskih političnih strank, ki so bile pri tem vprašanju edine.

Vnebovpijoče krivice, ki se nam že gode pri zavarovanju zoper nezgode, katera zavarovalnica ima tudi svoj sedež v Trstu in kjer komandira par Lahov nad ogromno slovansko večino pripadajočih delavcev, nepopisno slabo gospodarstvo pri tej zavarovalnici, je bilo vzrok, da smo se Slovenci na vse pretege branili priklonitve deželnemu mestu v Trstu in da smo se zavzemali za posebno, po zakonu dopustno deželno mesto v Ljubljani.

Ves trud je bil brezuspešen, preko naših vitalnih interesov je šla vlada kakor mimo neupoštevne količine. Deset deželnih mest se je ustanovilo za to zavarovanje, v Pragi in v Brnu po dve, eno za Čehe, drugo za Nemce, celo v Solnogradu bo deželno mesto.

Deželo Kranjsko in celo Primorsko so potisnili zopet k deželnemu mestu v Trstu, koroške in štajerske slovenske interese pa oblagodarili s tem, da so jih oddelili deželnemu mestu v Gradcu.

Kam to vodi v narodnem oziru, leži na dlani; jasno pa je tudi, kako nepregledna gospodarska škoda nas zopet zadene. Sto in stotisoči bodo šli iz dežele, odločevanje o nalaganju denarja bo popolnoma v laških in nemških rokah. Lah in Nemci bodo dajali „pravico“ našim zavarovancem.

In uradništvo? Cele čete uradništva bo rabila uprava, vsa dobra bogato plačana mesta pripadejo Lahom in Nemcem, in le tam, kjer bo sila kola lomila, se utegnejo zmotiti, da na kakšno mesto v skritem kotu ali prepihu pokličejo Slovenca.

Za vodjo zavoda v Gradcu so imenovali nemškega nacionalca dr. Seelicha, za ono v Trstu pa strupenega Laha dr. Pitacco, bivšega magistratnega asesorja, ki je znan iredentovski razgrajatelj v Trstu.

Vse to je storila vlada, mešetarska vlada Beckova, ki je nastopala pod masko srednje črte. Preko slovanskih interesentov na jugu je šla vlada z nemim preziranjem. Slovenski delegatje saj vendar ne bodo tega udarca zahvalno spravili v žep! Kvišku in na delo, vsaj to se mora doseči za vsako ceno, da bo varovana enakopravnost v Gradcu, če bi ne bilo mogoče doseči za slovenske interese iz Koroške in Štajerske posebnega oddelka.

„Ne, ne, Ti se norčuješ, ne govori dalje... Vidim, kako se odpira Tvoje žrelo in Tvoji stari zobje se režijo!“

Besno se je vrgel na puščavnika ter ga ubil. Zaslišalo se je ječanje in to ječanje je odmevalo po gozdu in polju. Za gozdom so se dvignile suhe, osušene roke z dolgimi kremplji: zemlja se je stresla, nato je vse utihnilo.

Zdaj ni čutil nikakega strahu, čutil sploh ni ničesar več. Bilo mu je tako čudno grozno: šumelo mu je v ušesih, v glavi se mu je mešalo kakor po obilno zavžiti pijači in kar mu je bilo pred očmi se mu je zdelo kakor prevlečeno s pajčevino.

Skočil je na konja in jezdil proti Kani. Odtu je mislil oditi na Krim k Tatarjem ne vedoč sam, v kakšne namene. Jezdil je en dan, dva dni, a še vedno ni došel v Kane. Ista cesta je, že davno bi moral biti tam, pa se ne pokaže. V dalji so se zasvetile kupole cerkev, toda so cerkve v Šumsku. Čarovnik je osupnil, ko je videl, da je prišel v popolnoma drug kraj. Pognal je konja nazaj v Kijev in drugi dan se je pokazalo mesto. Toda ni bil Kijev, ampak Halič, katero mesto je še bolj oddaljeno od Kijeva nego Šumsk, da, ni več daleč od ogrske dežele. Ni vedel, kaj bi počel, obrnil je zopet

V Trstu pa, kjer bo zavod imel tako ogromno število slovenskih in hrvatskih zavarovancev in njih delodajalcev, je pa vsekakor conditio sine qua non, da se mora zavod razdeliti in napraviti dva popolnoma enakopravna oddelka.

Razmere pri delavski zavarovalnici zoper nezgode v Trstu kriče glasno dovolj, da ne smemo privoliti, da pride tudi sedaj pri penzijskem zavarovanju do nekega gospodarstva, do majoriziranja po manjšini. Zato pa je dolžnost naših poslancev odločno zahtevati, da se varujejo interesi Slovencev pri tem zavodu, za kar bo najboljšje jamstvo to, da se zavod v Trstu razdeli.

Naše ljudsko šolstvo.*)

(Dalje.)

V.

Nepregledno veliko škodo v narodnem šolstvu in v njegovem uspehu je povzročila naša politika. Politični boj na Slovenskem ni prizanašal niti najvitalnišim potrebam našega naroda. Z vso vnemo, rekel bi z neko peklensko zlobo so se vrgli klerikalni politiki na šolstvo. S tem so hoteli doseči dvoje: ubiti prosveto, ki se je komaj začela gibati med prostim narodom in ubiti učiteljstvo, ki je zahrepenelo delati v probujo naroda. Klerikalizem je od rojstva sovražnik šole, zato se ni čuditi, da je planil z vehementno silo po šolstvu. Mladi duhovski naraščaj je že v semenišču prepariran za vsa nasprotstva zoper šolstvo in učiteljstvo. Dobi se med mladimi kaplani komaj en odstotek takih, ki bi bili naklonjeni šolstvu, ljubezni do učiteljstva pa iščemo zaman pri teh ljudeh. Naj ima učitelj le malo ugleda in spoštovanja med ljudstvom, z vso silo se zavzame tak mladi duhovnik, da mu odje še to malo zaupanja in ugleda med ljudstvom. Če ne gre drugače, poslužujejo se denunciacije, obrekovanja in opravljanja ter drugih tacihi čednih dejanj. Namen posvečuje sredstvo. Vsak učitelj pa je brezverec, četudi opravlja redno svoje verske obrede in naj si tudi orglja — če pa ni „Slomškar.“

Tako je stališče našega učiteljstva po deželi. Kje bo imel ugled, kje bodo njegovi uspehi, ko se mu stavijo povsod zapreke, povsod mržnje in se namenoma ter dosledno vali nanj nevoljo in jezo ljudstva. Da smo prišli tako daleč, pa je tudi mnogo kriva takozvana stara liberalna stranka. Srca ni imela pravega za učiteljstvo, padale so sem in tja neke fraze spoštovanja do stanu, ali pravega ognja ljubezni za učiteljstvo ta stranka ni imela. Z lepimi frazami še ni nič storjenega.

Učiteljstvo je organizirano, žal, da ta organizacija nima prave življenske moči. Učitelj-

*) Priobčujemo, čeprav se povsem ne strinjamo s člankom. Ured.

konja, toda zdelo se mu je, da gre v nasprotno smer.

Ni mogoče popisati, kako je bilo čarovniku pri srečanju. Kdor bi mogel pogledati v njegovo dušo, bi mnogo noči ne mogel več spati in bi se nikoli več ne zasmejal. Ni bila zlobnost, ne strah, ne besna nevolja. Nimamo besede, da bi opisali njegovo stanje. Kuhalo se je v njem, peklo ga je, najrajši bi ves svet potepal s kopiti svojega konja in celo deželo od Kijeva do Haliča z vsemi prebivalci in z vsem v Črnem morju utopil. A tega ni hotel iz zlobnosti storiti, ne, sam ni vedel, čemu.

Streslo ga je, ko so se pred njim pokazali Karpati in visoki Krivan, čigar vrh je pokrival siv oblak kakor klobuk.

Vedno dalje ga je konj nesel in dirjal že po hribu navzgor. Nenadoma so se pa razpršili oblaki in čarovnik je ugledal jezdeca neznanske velikosti... Skušal je konja ustaviti, krepko nategnil uzde, a divje je konj zarežgetal, griva mu je vstala, dirjal je proti jezdecu. Tedaj je bilo čarovniku, da je vse umrlo v njem; nepremični jezdec je začel pregibati ude, odprl oči, ugledal boječega čarovnika ter se nasmehljaj.

Kakor tresk groma je odmeval divji smeh po gorah in zadonel v čarovnikovem srečanju ter mu pretresel vso notranjost. Bilo mu je, da

stvu se gode vsaki dan nečuvane krivice, a nikogar ni tu, ki bi protestiral proti tem krivicam. Armada dvatisočev učiteljstva združenega v „Zavezi“ bi bila impozantna moč bodisi v šolskem, narodnostnem ali v političnem oziru, če bi bile puške, ki jih imajo, vsaj z zrnjem nabite, kaj li še, če bi bile s krogli, — ali te puške so iz bezga in strelja se iz njih z brinjem.

Naše slovensko učiteljstvo mora še vedno sprejemati nemške dopise od svojih oblasti, učiteljstvo mora biti poslušno vsem ukazom in odredbam šol. oblasti, tudi takim, ki ne spadajo v področje šolstva, a nikogar ni tu, ki bi rekel: ne! Tako ne gre. Ponekod morajo šolska vodstva v čisto slovenskih krajih v blaženi nemščini uradovati in to na ljubo sekaturam raznih vladnih organov. Zaveza, kje si? Zakaj ne protestiraš?! — Na narodnostnem polju ta lepa organizacija le malo stori in na političnem polju premalo resno premotriva položaj.

To so grehi na učiteljskem telesu samem. — Toda jelo se je daniti tudi med vrstami učiteljstva. Mnogo jih je, zlasti mlajši žilavi naraščaj se pojavlja med učiteljstvom, ki ne veruje več v ugodno rešitev učiteljskega vprašanja v tem, da bi se slepo udajalo in usužnjevalo posameznikom. „Delo med ljudstvom“ je njihovo geslo, ne glede na strankarstvo. Delo in še enkrat delo brez upogibanja tilnika; naprej za svobodno probujo in blaginjo naroda!

O našem učiteljstvu smemo trditi, da je po ogromni večini naprednega mišljenja, saj drugače tudi biti ne more; so sicer izjeme, a ti posamezniki so narodni koristolovci, ki so iskali v domači politični borbi sami sebe in svoje koristi. Prišli so na višek in toplo jim je, dobro se počutijo v svojem egoizmu. Na trpeče učiteljstvo ne mislijo, še manj na šolstvo, ker so egoisti. Morebiti se tudi med naprednimi učitelji dobe taki ljudje, no veliko jih ni, če pa je kateri, zapisalo mu bo radikalno učiteljstvo recept, po katerih zdravilih se mora zdraviti, ali pa iti. Samopašnih egoistov in absolutistov radikalno učiteljstvo ne mara in jih bo izrezalo iz svojega telesa kot gnilobo.

Bližajoče deželnozborske dopolnilne volitve učiteljstvu na Kranjskem mnogo obetajo. Bajе dobi deželni zbor v dopolnilnih volitvah kar dva učitelja. Prav, učiteljstvo bi bilo v deželnem zboru zastopano po štirih učiteljih. To število je sijajno, tako namreč, da bi človek mislil, da sme učiteljstvo z vso gotovostjo pričakovati lepih dni. Vederemo! — Jaz, seveda sem skeptik, zato vse drugače gledam ta dva nova mandata. To nista mandata učiteljstva, to sta mandata političnega plačila, podeljena seveda milostnim potom. Vendar učiteljstvo nekaj dobi, in če bodo ti štirje možje povzdignili svoj glas, morda bodo dosegli kaj, če se jim vže naprej pred izvolitvijo ne bodo zavezali jeziki.

neki mogočnejši vlada v njegovi notranjosti, s kladivi razbija srce ter mu trga žile... Tako grozen je bil zanj odmev tega smeha.

In zdaj je jezdec zgrabil čarovnika z močno roko ter ga dvignil v zrak. V hipu je bil čarovnik mrtev in je po smrti odprl oči, toda že je bil mrtev in je gledal mrtvo. Tako grozno ne gleda ne živ ne mrtev človek. Obrnil je mrtve oči na stran in ugledal mrtvece, ki so vstajali iz Kijeva, v gališki deželi, in na Karpatih, vsi pa njemu podobni kakor dve kapljici vode.

Bledi, mrtvobledi, drug višji od drugega, drug bolj koščen od drugega, so obdajali jezdeca, ki je še vedno držal plen v roki. Še enkrat se je vitez zakrohotal in strmoglavil čarovnika v prepad.

In skočili so vsi mrtveci v prepad ter zasadili svoje zobe vanj. Eden med njimi, višji in groznejši nego drugi, je hotel vstati, a ni mogel, manjkalo mu je moči, tako globoko se je zarastel v zemljo. Ako bi vstal, bi Karpat, Sedmograško in Turčijo zmetal drugo na drugo. Samo malo se je zgenil — in potres se je razširil po celi zemlji in mnogo hiš in koč se je podrlo in veliko ljudi zadušilo.

Velikokrat se zasliši v Karpatih žvižg kakor bi šumelo tisoč mlinskih koles: tedaj

Mnogo dobrega bi lahko storili ti zastopniki za razvoj narodnega šolstva in za učiteljstvo. Potehtati bo treba našo vladno občutno, da dá primerne koncesije, na podlagi katerih se preosnuje šolstvo za narodni blagor. Uradni jezik našega šolstva mora postati na vseh instancah slovenski. Učiteljstvo mora dobiti nov disciplinarni zakon. Zastopstvo učiteljstva mora biti po vseh korporacijah tako, da bo učiteljstvo brez skrbi in bojazni gledalo v svojo usodo. Videli bomo, če bodo bodoči zastopniki učiteljstva v deželni zbornici res zastopniki, da bomo lahko rekli: Imamo moške, imamo zastopnike! — Do tedaj videant consules! —

Politične vesti.

Državni zbor. Državni zbor je imel v četrtek prvo sejo, nato ima danes v soboto slavnostno sejo in šele prihodnji petek se bo začelo redno delovanje. Glavno delo prihodnjega tedna bo, poiskati podlago za koalicijsko ministrstvo, kajti sedanje uradniško je le provizorično. Koalicijsko ministrstvo bo najbrž sestavljeno, toda trajnega ne bo na njem ničesar, ker bo imel jako slabo podlago. Narodnostno nasprotstvo v Avstriji se je v zadnjem času poostriilo do skrajnosti, zato se pa vse nemške politične stranke čimdalje bolj zblížujejo in negujejo svoja bojna društva. Za posledico bo to imelo, da se bodo tudi slovanske stranke bolj brigale za slovansko vzajemnost. Nemci čutijo, da narašča slovansko morje in da jim grozi polom njih političnega vodstva v Avstriji. To se bo s časom tudi zgodilo.

Proti aneksiji. Narodni češki socialisti so sklenili, da ne bodo v državnem zboru glasovali za aneksijo Bosne in Hercegovine. Dandaj se je ta stranka edina izjavila proti aneksiji, najbrž se ji ne bo nobena druga v tem vprašanju pridružila.

Oboroženje radi aneksije. Vsa Črnagora se je oborožila in mora vsak moški od 17. do 70. leta na vojno, ko se bo začela. Toda tudi Avstrija ne gleda mirno. Poročajo, da je cesar odredil, da se poviša mirovno stanje vojaštva pri vseh korih. Gotovo je, da je Avstrija popolnoma pripravljena za vse slučaje in jo Srbija ali Črnagora ne moreta iznenaditi.

Konferenca velesil se najbrž sestane v prvi polovici meseca januarja v Rimu, kakor poročajo zadnje vesti. Torej letos najbrž ne pride do vojne. Vodstvo češke agrarne stranke je poslalo jugoslovanskemu klubu pismo, v katerem izraža željo, da bi se sklicala konferenca vseh slovanskih državnih poslancev, na kateri bi se razpravljalo o stališču slovenske delegacije napram aneksiji Bosne in Hercegovine. Zgoraj omenjamo, da so češki radikali proti aneksiji in bodo tudi glasovali proti dotičnemu zakonu. Njim se bodo pridružili tudi Italijani

škrbljejo mrtveci na mrtvecu v nedostopnem prepadu, ki ga še nihče ni videl, kajti vsakega je groza samo mimo iti.

Velikokrat se tudi zgodi, da se zemlja trese od enega konca do drugega; to se zgodi zategadelj, pravijo pismouki, ker so blizu morja gore, iz katerih zaplapolajo plameni in vroče reke iz njih tečejo. Toda stari ljudje, ki stanujejo na Ogrskem in v Galiciji, vedo to bolje in pravijo, da se hoče globoko v zemljo zaraščeni orjaški mrtvec vzdigniti in zato se strese zemlja.

XVI.

V mestu Gluhu se je zbiralo ljudstvo okrog starega svirača ter že precej časa poslušalo, kako je slepec igral na banduro. Še nikoli niso slišali tako lepih pesmi in na ta način prednašanih.

Najprej je pel od prejšnjih hetmanov, od Zahajdačnija in Hmelnickega. Takrat so bili drugi časi: kozaštvo je bilo slavno in sijajno, s kopiti svojih konjev je potlačilo sovražnike in nihče se ni upal norčevati se iz kozakov.

Stari pevec je pel tudi vesele pesmi in obračal svoje oči na vse strani kakor bi videl: in prsti so s palčico kakor muha leteli po strunah in zdelo se je kakor bi strune same igrale. Okrog stoječe ljudstvo, starci s povešenimi gla-

in najbrž socialni demokratje. Zadnji vsaj ne bodo dovolili, da bi se zakon o aneksiji sprejel kot nujni predlog.

Poslanec dr. Kramař odstopi kot načelnik češkega kluba. Sploh nameravajo češke stranke Mladočehe popolnoma izolirati, na kar delajo zlasti člani češkega katoliškonarodnega kluba in pa agrarci. Oboji so namreč izjavili, da ne volijo več dr. Kramařa za klubovega načelnika, zato je vsled te izjave tudi odstopil.

Izgredi na dunajskem vseučilišču so se vršili v takem obsegu kakor še nikoli, Italijanski dijaki so demonstrirali za svojo univerzo v Trstu ter pri tem peli Garibaldijevo himno in klicali eviva. Nemški burši, ki ne trpe, da bi se na univerzi glasno slišala kaka druga beseda, so jih napadli in sicer z velikansko premočjo, pravijo 1200 proti 200. Italijani so se branili, ko so pa videli, da jim ne ostaja drugega nego podleči, so začeli streljati. V prvem hipu je vse onemelo, potem so se pa Nemci še hujše vrgli na Italijane, katere so tudi izrinili iz avle, vse pobite in raztrgane. Tudi policija je segla vmes, čeprav bi ne smela na akademična tla. Ranjenih je bilo čez 30 dijakov. Univerza je vsled tega zaprta in tudi tehnika se je zaprla. Na zahtevo nemških buršev so zaprli celo „menso academico“, torej zavod, kjer ima večina slovanskih, pa tudi italijanskih dijakov hrano. To je naravnost škandal, da se dajo vse oblasti terorizirati od buršakov.

Nemška bojna društva razvijajo vsestransko in energično delovanje in so si v teh društvih Nemci edini. „Reichspost“ zahteva zdaj naj si tudi krščanski socialci kot najmočnejša nemška stranka v Avstriji ustanove svoje obrambno društvo.

Tittonijevo stališče omajano. Na podlagi trozveze, ki je sklenjena med Avstrijo, Italijo in Nemčijo, je bila tudi politika italijanskega zunanjega ministra Tittonija vprašanju glede aneksije Bosne in Hercegovine v avstrijskem zmislu. Toda v Italiji je iredentska stranka, ki je očitno nasprotna Avstriji in ta hoče po vsej sili strmoglaviti Tittonija ter pripraviti Italijo do tega, da se izreče zoper aneksijo in stopi Srbiji in Črni gori na pomoč. Celo zadnje izgrede italijanskih dijakov na dunajskem vseučilišču spravljajo v zvezo z Avstrijo nasprotno stranko ter pravijo, da je ta stranka povzročila laške izgrede z revolverji, da lahko potem govori o preganjanju Italijanov v Avstriji. Ako se italijanski državni zbor ne izreče za Tittonija, potem mora ta oditi in nastala bo v Italiji protiaustrijska politika, ki bi direktno pomagala Srbom in Črnogorcem proti Avstriji.

Vsa italijanska javnost v Avstriji in Italiji je grozovito razburjena vsled demonstracij in izgredov na dunajskem vseučilišču. Tudi javne korporacije: občinski svet, trgovska zbor-

vami, in mladeniči z očmi, uprtimi v slepega starca, si niso upali niti šepetati med seboj.

„Čakajte,“ je rekel starec, „pel Vam bom o dogodku, ki se je že davno vršil.“

Ljudstvo ga je še tesnejše obstopilo in pevec je pričel:

„Za časa pana Štefana, kneza sedmograškega — knez Štefan Batori je bil tudi kralj Ljehov — sta živela dva kozaka, Ivan in Petro. Živela sta kakor dva brata med seboj.“

„Glej, Ivan, vse, kar bova dobila, kupila — bova delila: tako bova delila veselje in žalost, zabavo in tugo, blago in imetje, plen se razdeli na enake dele, ako pride kdo v vojno jetništvo, mora drugi vse prodati ter rešiti jetnika, ako ne dobi dovolj, se mora sam ponuditi za jetnika.“

In tako je tudi bilo. Karkoli sta si kozaka pridobila, sta si pošteno delila: ako sta vplenila tujo živino ali konje, je vsak dobil polovico.

Takrat se je kralj Štefan vojskoval s Turki. Že tri tedne so se borili, a Štefan ni mogel pregnati Turkov. Turek je pa imel pašo, ki je sam z desetimi janičarji lahko cel polk potolkel.

Tedaj je dal kralj Štefan naznaniti, če se dobi kak vojak, ki mu bo pašo živega ali mrtvega privlekel, mu bo samemu dal toliko plače kakor jo ima cela vojska.

nica in drugi zastopi so protestirali ter nakazali podporo ranjenim laškim dijakom. Najhujše demonstracije so imeli laški visokošolci na laških univerzah, ki so dosegle tak obseg, da jim policija ni bila kos. Javno mnenje v Italiji je še bolj napeto proti Avstriji in smatra se kakor smo zgoraj omenili kot konec prijateljskih odnosajev med Italijo in Avstrijo.

Anglija proti Nemčiji. Lord Roberts je v angleškem parlamentu predlagal resolucijo, naj se angleška armada pomnoži za en milijon mož ter vtemeljeval ta predlog s tem, da ima Nemčija toliko vojaštva in da je v slučaju vojne v stanu hipoma izkreirati 200.000 mož na angleški obali. Nemčija konkurira povsod Angleški, zlasti pa na svetovnotrgovskem trgu. Resolucija je bila vkljub ugovoru vladnega zastopnika z večino glasov sprejeta. V nemških krogih vzbuja sprejeti predlog veliko razburjenost in se je napetost med Anglijo in Nemčijo še veliko povečala.

Iz slovenskih dežel.

Goriška politika. (Dopis iz Gorice.) Ker posvečate veliko pozornost goriškim razmeram, mi ni treba predaleč segati nazaj, da pojasnim našo osebno politiko. Naš deželni zbor je bil odgoden vsled obstrukcije laških liberalcev in slovenskih klerikalcev. Kako so prišli slovenski klerikalci do zveze s svojimi najhujšimi sovražniki, se je vsakemu čudno zdelo, toda vzrok je še bolj žalosten in naravnost grd. Duhovnik dr. Gregorčič strupeno sovraži svojega bivšega sodelavca, ki mu je pravzaprav z eneržijo in dobrim peresom ustanovil podlago, na kateri se danes dr. Gregorčič šopiri, sovraži poslanca Gabrščka in edino zato, da zabrani, da ne bi postal Gabršček deželni odbornik, se je dr. Gregorčič zvezal z liberalnimi Italijani ter z njimi tiral obstrukcijo, ki je onemogočila redno delovanje deželnega zbora. Dostikrat se prigodi, da se dva politika sovražita, toda takega grdega nasprotstva, kateremu na ljubo zapostavlja dr. Gregorčič koristi vsega prebivalstva, še nismo videli. S tako politiko si bo dr. Gregorčič popolnoma podkopal svoje stališče, katero si je le z Gabrščkov pomočjo pridobil. Lastna stranka ga že napada, toda dotični malkontentje nimajo nobenega lista, odkar jim je „Slovenec“ zaprl svoje predele. Pa tudi pristaši na deželi čimdalje bolj uvidevajo nevarnost in pogubnost te osebne politike dr. Gregorčiča ter zahtevajo konec osebne politike in da deželni zbor deluje. Naši klerikalci bi seveda radi videli, da bi vlada razpustila deželni zbor, ker upajo, da prodrejo potem s svojimi kandidati, toda vlada, ki je že s tem, ko je imenovala za namestnika deželnega glavarja zastopnika najmanjše stranke, kršila ustavni zakon, jim noče napraviti tega

„Pojdiva, brat, da ujameva pašo!“ je rekel Ivan Petru. In kozaka sta odjezdila vsak na svojo stran.

Ali je Petro ujel pašo ali ne, privlekel ga je pa Ivan z vrvjo okrog vratu pred kralja.

„Dobro, dečko,“ je rekel kralj Štefan ter ukazal, da so mu samemu izplačali plačo, ki jo ima cela vojska. Tudi je ukazal, da so mu dali zemlje, kjer mu ugaja in živine kolikor je želel.

Še tisti dan je Ivan vso nagrado, ki jo je dobil od kralja, razdelil na dva enaka dela, zase in za Petra. Ta je vzel polovico kraljevega darila, ni pa mogel preboleti, da je dobil Ivan take časti od kralja in je skrival globoko v srcu maščevalne misli.

Kozaka sta skupaj jezdila na ono zemljo, ki jo je kralj podaril in ki je ležala daleč za Karpati. Ivan je posadil tudi sina na konja ter ga nase privezal.

Začelo se je že mračiti — jezdila sta vedno dalje. Otrok je zaspal, tudi Ivan je začel dremati. Ne dremaj, kozak, v gorah pota niso varna!...

Toda kozak ima konja, ki sam povsod najde pot... ne izpotakne se in ne zgreši pota.

Med gorami leži prepad, nihče še ni videl dna, tako daleč kakor od nebes do zemlje, tako daleč je do dna tega prepada. Nad prepadom

veselja, ampak hoče nekako spraviti politične stranke na Goriškem ter je že začela s tozadevnimi pogajanjmi, katera vodi namestnik princ Hohenlohe. Kako se bodo ta pogajanja izvršila, ni mogoče danes reči, toda če bo vodila naše klerikalce razumnost in prevdarnost in če bodo hoteli poslušati svoje pristaše na deželi, se bo morala poleči njih bojevitost za brezmiselno obstrukcijo. Zadovolje naj se, da imajo namestnika deželnega glavarja, več jim vendar po najboljši pameti ne gre. Zahteve „Slovenskega kluba“ do dveh odbornikov, ki naj bi bila dr. Franko in Gabršček, so popolnoma upravičene, istotako zahteva laških klerikalcev do enega obrtniškega mesta, ker imajo laški liberalci itak glavarja in še enega odbornika za svoja zastopnika. Omeniti mi je tudi prepoved namestništva v Trstu, da se novo vino iz zdravstvenih ozirov ne sme točiti do novega leta. To prepoved je namestništvo preklicalo, ker bi bila za uboge goriške vinogradnike res prehud udarec in bi izzvala tudi najhujše ogorčenje v prebivalstvu. Interesantno je pa, da si je klerikalna stranka prisvajala zaslugo, da se je prepoved preklicala. „Gorica“ je pisala, da se je vposlal brzojavni protest in da je šel poslanec Fon osebno intervenirat in protestirat na namestništvo v Trst, dočim je pa poslanec dr. Gregorin že par dni poprej na čelu deputacije protestiral proti prepovedi ter tudi dosegel, da se je preklicala. Še bolj interesantno je pa, da se je ta prepoved izdala na željo in predlog goriškega deželnega odbora, v katerem sedita dr. Gregorčič in Berbuč. Torej so ti gospodje hoteli vinogradnike in krčmarje oškodovati, ki so potem tako grmeli proti prepovedi. Kakor vidite, je tudi pri nas na Goriškem osebna politika odločujoča, dočim se koristi naroda zapostavljajo!

„Mirova“ stranka proti „Zadružni zvezi“ v Celju. Večina koroških slovenskih zadrug je bila doslej včlanjena v celjsko zadružno zvezo. Zdaj je pa „Mir“ izdal parolo, naj se koroške zadruge priklopijo ljubljanski „Zadružni zvezi“, ki je klerikalna. V „Našem listu“ nismo napadali „Mirove stranke“, ki je tudi ne imenujemo klerikalne, kajti stranka je res narodna in tudi vspešno deluje na narodnem polju, da ji je treba izreči pohvalo, čeprav se da včasih voditi od kakega prenapeteža. Zato pa ne razumemo, da se je vodstvo „Gospodarskega in političnega društva“ odločilo na gospodarskem polju za tako strankarski korak. Ravno celjska zadružna zveza je za obmejne Slovence veliko večjega pomena in važnosti nego ljubljanska, ker ima večino zadrug včlanjenih, ki so v obmejnih krajih in torej veliko bolje pozna razmere nego ljubljanska.

Slovensko šolsko društvo za Koroško je imelo 19. t. m. svoj ustanovni občni zbor v Celovcu. Društvo je osnovano kakor „Družba sv. Cirila in Metoda“ in „Šolski dom“ v Gorici in

vodi cesta -- dva človeka še lahko jezdit vstrie, tretji ne več. Previdno je stopal konj s spečim kozakom. Poleg njega je jezdil Petro, tresoč se in komaj skrivajoč svoje veselje.

Ozrl se je okrog in pahnil brata v prepad; konj je s kozakom in otrokom zletel v prepad.

Toda kozak se je oprijel drevesnega parobka in le konj je zletel v prepad. S sinom na rami je začel plezati s prepada. Skoro je došel do vrha, tedaj je pogledal in videl, da je Petro nameril kopje, da ga sune nazaj.

„O pravični Bog, rajši bi ne dvignil oči nego da vidim, kako ima lastni brat pripravljeno kopje, da me zopet sune v prepad!... — Dragi brat! Morda mi je bilo pri rojstvu namenjeno, da tako poginem; toda vzemi sina: kaj je zakrivil nedolžni otrok, da bi umrl tako krute smrti?“

Petro se je zakrohotal in ga sunil s kopjem, kozak se je z otrokom pogreznil v prepad.

Petro se je polastil vsega imetja ter živel kakor paša. Nihče ni imel takih konj kakor Petro, nihče toliko ovac in kostrunov. Naposled je Petro umrl.

Po Petrovi smrti je Bog poklical duši obeh bratov, Petrovo in Ivanovo pred sodbo.

„Ta človek je velik grešnik!“ je dejal Bog. „Ivan, jaz mu nočem določiti kazni, določi mu jo Ti!“

bo imelo po deželi svoje podružnice. Vodilo bo šolsko vprašanje na Koroškem ter skrbelo za slovenske šole. Gledalo bo tudi nato, da zbudi speče podružnice Ciril in Metodove družbe na Koroškem ter bo v ta namen vzajemno delovalo z imenovano družbo. V odbor so bili voljeni za predsednika župnik Matej Ražun v Št. Jakobu, za odbornike pa profesor Apih, svetnik Scheinigg, dr. Breje, župnik dr. Arneje, župnik Treiber ter državni poslanec Grafenauer. K društvu je pristopil že en pokrovitelj s 1000 K in pet ustanovnikov po 200 K. Članarina znaša letno 12 K.

Socijalnodemokratski poslanec v Istri.

Prvi istrski socijalnodemokratski deželni poslanec je bil izvoljen v ožji volitvi proti italijanskemu klerikalnemu kandidatu. Novi poslanec je učitelj Zorzenon, katerega izvolitev so podpirali tudi italijanski liberalci.

Socijalnodemokratska stranka v Trstu

je v razpadu! To posnemamo iz seje te stranke, na kateri je poslanec Pittoni naznanil, da je nastalo nesoglasje v stranki in da on sam izstopi iz predsedstva in eksekutive. List „Lavoratore“ bo nehal izhajati vsled slabih financ in ker je vestni blagajnik in urednik poneveril večjo svoto. Komaj pol leta je, kar so bili tržaški socijalni demokratje na vrhuncu moči in pridobili pri zadnjih državnoborskih volitvah vse mandate v Trstu, zdaj je pa takorekoč razpad tukaj! Vemo, da se spreminja moč in veljava političnih strank, a da bi se prigodil tak slučaj v tako kratkem času, se še ni zgodilo.

Kranjsko.

Zbliževanje jugoslovanskih klubov.

Z Dunaja se poroča, da sta imela „Zveza južnih Slovanov“ in „Slovenski klub“ v sredo skupno sejo, v kateri sta v principu sklenili, da se oba kluba kolikor mogoče zbližata in v vseh važnih vprašanjih enotno postopata. Zopet moremo torej beležiti veselo dejstvo in če se bodo osebna nasprotstva zapostavila občinim narodnim interesom, ne bo skupno postopanje imelo prav nikakih zadržkov.

Kako proslavi Slovenci cesarjev jubilej? Da smo Slovenci resnično lojalni in vladarju udani, smo pokazali tekom stoletja že neštokrat, a ne le v miru in sreči, nego tudi v vojni in v bedi. Svojemu vladarju smo globoko hvaležni za najmanjši milostni pogled ter mu izkazujemo svojo živo hvaležnost na najočitnejše načine. Poleg Vodnika in Prešerna nima Ljubljana nobenega velikega spomenika, a naš cesar ga dobi v izraz kranjske hvaležnosti, da je posetil v potresni dobi porušeno mesto ter je dal tudi sam iz svojega ponesrečencem podporo. Spomenik bi se bil moral dne 4. ok-

Dolgo je Ivan premišljeval o načinu in meri kazni in naposled rekel:

„Veliko bol mi je prizadel ta človek: svojega brata je prodal kakor Judež ter mene ugrabil rodbini in potomcem na zemlji. Človek brez otrok, brez potomcev je semensko zrno, ki se je vrglo v nerodovito zemljo. Seme se ne prime, nihče ne ve, da je bilo dobro.“

Naj se zgodi, o Bog, da nihče njegovih potomcev ne bo imel sreče na zemlji; da bo poslednji njegovega rodu tak hudobnež kakor ga svet še ni videl, da ne bodo njegovi dedi in pradedi po vsakem njegovem zločinu imeli nikakega miru v svojih grobovih in bodo trpeči nepoznane muke hoteli vstati iz grobov! In Petro, Judež, naj ne bo imel moči, da bi vstal in tako trpel še hujše muke, naj žre kakor besen zemljo ter se brez odmora zvijaj kakor črv v zemeljskih globočinah.

In ko bo mera zločinov tega človeka polna, me dvigni, o Bog, iz prepada na konja na najvišjo goro; naj pride takrat k meni in jaz ga strmoglavim s te gore v globoki prepad, in vsi mrtveci, njegovi dedi in pradedi, kjer koli so bili v življenju, naj pridejo z vseh strani sveta, da ga grizejo za vso muko, ki jim jo je prizadel. Naj ga vedno in večno grizejo in jaz se bom veselil njegove muke! Petro, Judež, naj pa ne

tobra t. l. za cesarjev god slovesno odkriti, ali z ozirom na nesrečno in žalostno Ljubljano se je odkritje spomenika preložilo. Sedaj se odkrije spomenik — delo slovenskega umetnika Svitoslava Peruzzijskega — dne 2. decembra t. l., na dan vladarskega jubileja. Občinski svet ljubljanski je proslavil ta jubilej še s celo vrsto plemenitih in dobrodelnih činov in ustanov, ki presegajo v svoji važnosti in dalekosežnosti čine in ustanove marsikaterega bogatega nemškega ali laškega mesta v Avstriji. A kaj naj Slovenci še store v proslavo cesarjevega jubileja? Ali naj prirejajo slavnosti, koncerte, predstave in veselice? Ali naj razsvetle vsa svoja okna ter izražajo z milijoni lučic, bakelj, kresov in bengaličnih ognjev svojo lojalnost? Ne, vsega tega sam cesar noče, nego je izrečno zahteval, da se naj ves trud in ves denar obrne na korist siromakom in mladini! Ako smo lojalni, ubogajmo željo svojega sivega vladarja! Imel je tekom svojega vladarstva že toliko razsvetljav in toliko slavelj, da ne mara ničesar več. Izpolnimo torej cesarsko željo ter žrtvujemo ves za razsvetljava in drugačno slavljenje svojega vladarja namenjeni denar v — narodne svrhe! Spominjajmo se v svoji kruti žalosti družbe sv. Cirila in Metoda ter žrtev dneva 20. sept! Spominjajmo se na dan jubileja ubogih pohablencev, njih družin in zanemarjene slovenske mladine! Tako slavimo Slovenci jubilej cesarja v smislu cesarjevih želj in ukazov!

Mesto razsvetljave darila za dobrodelne ali narodne namene! Ljubljanski občinski svet je pozval meščanstvo, da na predvečer cesarjevega jubileja razsvetlijo okna. Ker so pa občinski sveti drugih mest sklenili, da se mesto razsvetljave dajo večji zneski za dobrodelne namene, je tudi za ljubljanske meščane umestno, da podarijo primerne zneske za dobrodelne ali narodne namene. Nekateri meščani so to že storili, naj jim sledijo še drugi!

Shod ljubljanskih zaupnikov narodno napredne stranke, da se postavijo kandidatje za dopolnilne deželnozbornske volitve, se vrši v nedeljo 29. novembra t. l. Ker vlada glede kandidatov, ki so se prijavili, že precejšnje razburjenje, je dobro, da se napravi temu konec in definitivno določijo kandidatje.

Shod ljubljanskih zaupnikov narodno napredne stranke se vrši v soboto ob 8. uri zvečer v Mestnem domu.

Bodimo kavalirji! Zadnji „Gorenjec“ pri naša pod tem naslovom poziv na naslov narodno napredne stranke, naj se odstopi mandat splošne kurije v Ljubljani socijalnim demokratom in utemeljuje ta nasvet z dejstvom, da so socijalni demokratje ob pogrebu Adamiča in Lundra s svojo navzočnostjo dokumentirali so-

more vstati iz zemlje, da bi tudi grizel, ampak naj grize samega sebe, dočim naj mu kosti čimdalje večje in daljše postajajo, da se bo njegova bolečina še povečala. To naj bo zanj najhujša muka, kajti za človeka ni hujše muke kakor če se hoče maščevati, a nima moči za maščevanje.“

„Grozno kazen si si izmislil, človek!“ je rekel Bog, „naj se pa zgodi tako kakor si rekel: toda tudi Ti boš večno sedel na konju in ne boš prišel v nebesa, dokler sediš na konju!“

In vse se je tako izpolnilo: do današnjega dne stoji na Karpatih vitez visoko na konju in gleda, kako v brezdanjem prepadu mrtveci grizejo mrtvece in čuti, kako pod zemljo ležeči mrtvec raste, v strahoviti muki svoje lastne kosti grize ter strahovito stresa zemljo do njegove osrčja...“

Že je skončal slepec svojo pripovedko; že je iznova začel brenkati na strune, že igra vesele melodije, že poje narodne popevke... toda stari in mladi stoje še vedno tu s povešenimi očmi ter mislijo na strašni zločin iz starih časov.

lidarnost z vsem slovenskim ljudstvom. Ker ne bo boja s klerikalei, naj ne bo na Kranjskem sploh nobenega strankarskega boja, torej tudi ne s socialno-demokratsko stranko. Dalje da je napredna stranka itak še dolžna revanžo socialno-demokratski stranki, ki ji je pri volitvi v Idriji pomagala do zmage. Ne vemo prav nič, kako se bo vpošteval ta nasvet pri narodno-napredni stranki, mnenja pa smo, da narodno-napredna stranka ne more veliko igrati kavalirja pri svojih treh mandatih, ki so ji pri dopolnilnih volitvah na razpolago, čeravno ne bi imeli prav nič proti temu, da bi prišli socialni demokratje do zastopstva v deželni zbor, kajti socialna demokracija je oficijelna predstaviteljica delavstva, kateremu gre ravno tako pravica do zastopstva v deželni zboru kakor drugim stanovom. S. L. S. vedno trdi, da zastopa koristi delavstva in bi torej lahko postavila v splošni kuriji vsaj enega takega zastopnika — svojega pristaša — a tega ni storila, ker so volilni kraji že tako razdeljeni, da imajo premoč agrarci, bodisi da se potem zvežejo naprednjaki z organiziranim delavstvom ali ne. Tudi v zvezi bi najbrž ničesar ne dosegli proti kmetskemu volilecu in torej niti trgovski, niti obrtni, niti delavski interesi niso v splošni kuriji na deželi prav nič zastopani, še manj uvaževani. Res je, da je vodstvo S. L. S. nameravalo kandidirati v idrijsko-vrhnjskem okraju državnega poslanca Gostinčarja, ki naj pri S. L. S. velja kot zastopnik delavcev, toda zapniki tega okraja so odločno protestirali proti tej kandidaturi in designiran je bil g. Kobi iz Brega, o katerem pravijo, da ima precej samostojnosti in da ne bo vedno kakor avtomat kimal voditeljem S. L. S. kakor to dela Gostinčar, kateremu bo poslaniška karijera itak čez pet let za vedno odklenkala. Tako se vsaj govori v teh krogih. — Ponavljamo torej svoje mnenje, da napredni stranki ne kaže odstopiti takega mandata kaki drugi stranki, ker ima itak malo mandatov in mora torej gledati, da pride njen pristaš tudi v splošni kuriji v Ljubljani do izvolitve. Socialno-demokratska stranka tudi tega ne pričakuje, kajti sama pravi, da ni v nikaki zvezi z omenjenim nasvetom v „Gorenju“. Če bi pa imela narodno-napredna stranka res več mandatov, kakor jih ima sedaj, bi mi bili prvi, ki bi svetovali, naj se da organiziranemu delavstvu primerno zastopstvo, bodisi na račun napredne stranke.

Jubilejne križce dobe državni uradniki 2. decembra t. l. v spomin na 60-letno cesarjevo vladanje. Mislilo se je že, da je stvar v vodo padla, ker so bili Ogrji zoper to, da bi ogrski državni uradniki dobili križce, češ da na Ogrskem ne morejo slaviti 60-letnega jubileja, ko je bil naš cesar vendar veliko pozneje kronan za ogrskega kralja.

Nemški Turnverein in cesarski jubilej. Nismo pričakovali kaj takega! Nemški Turnverein v Ljubljani bo sijajno praznoval cesarski jubilej ter slavil našega cesarja. Tudi pred desetimi leti smo avstrijski narodi jako slovesno praznovali petdesetletnico vladarjevo, toda kje je bil takrat Turnverein! Kako je ta praznoval takratni jubilej, ne smemo niti povedati, ker bi nas državni pravdnik takoj zaplenil. Časi se izpreminjajo in za ljubljanske Prusake je tudi prišla druga era, nego pred desetimi leti. Za vratom jim leži težka pest zatiranih Slovencev in že klonejo tilnik pod to pestjo. Ta pest jim tudi maje njih trdnjavo — Kranjsko šparkaso — in če jo odločno zmaje, bo tudi kmalu konec vesmogočnosti in nadutosti kranjskih Nemcev.

Smešni podleži pisarijo iz Ljubljane v nesramno prilogo „Grazer Tagblatt“. Ta priloga se zove „Deutsche Stimmen aus Krain“ ter prinaša vsak teden največje bedarije, podlosti in laži. Slovence oblatiti, ponižati in vladi denuncirati je edini namen te smrdljive cunje. V zadnji številki 323. poroča nekdo, ki je menda blazen, z navidezno resnobo, da „deluje slovensko napredno časopisje veleizdajalsko na to, da bi se naša država razbila ter da bi se osnovala jugoslovanska državna zveza pod protektoratom Rusije“... „Vse sedanje narodno gibanje na Kranjskem je“ — li-

stiču „Deut. Stimmen“ — „obrnjeno le proti državni ideji in proti obstanku države“. Tako oslovsko se drznejo pisati neki kranjski „Los von Romovci“, ki so sami najgrši hujšaki proti avstrijski ideji in katerih srce toli glasno bije le za Berolin. Ti „vsenemci“ že davno hrepene po združenju vseh Nemcev ter vsako leto romajo na Prusko množit svoj — „patriotizem“. Kdo je pa posetil Bismarka? Naši Nemci! Kdo sprejema na tisoče pruskih mark? Naši smešni denuncijantje! Kdo govoranči v ljubljani. kazini tako, da morajo iz dvorane celo častniki 27. polka? Dopisniki graških „Stimmen aus Krain“. Ti zamorci psujejo sedaj nas, belokožce! Ti gobavci kriče sedaj, da smo Slovenci bolni?! Toda jeziti se nad toliko podlostjo, bi bilo zanje preveč časti. Z lopovom se poštenjak ne priča.

Izgrede na dunajskem vseučilišču, pri katerih se je streljalo z revolverji, je obsojati. to je res, vendar ne moremo dolžiti italijanskih študentov, da so sami zakrivali vse. Glavna krivda zadene le nemške burše, ki so neomejeni gospodarji na dunajski kakor na graški univerzi in delajo z akademičnim senatom kakor sami hočejo. Buršaki ne trpijo, da bi še kdo drug, bodisi potem Italijan ali Slovan, smel demonstrirati za svoje pravice na akademičnih tleh. Samo „Wacht am Rhein“ in „Heul!“ sta dovoljena. Zato pa končno ne zamerimo nikomur, da zahteva univerzo na lastnih tleh, ker se ne bo čutil tujca in če zahteva svoje pravice, te niti v svojem jeziku prositi ne sme. Italijanski dijaki so pa le z revolverji dosegli, da se jim bo prejkomogoče dovolila univerza, saj to nemški listi (Neue Freie Presse) odločno zahtevajo. In kaj mi Slovenci? Skoro bi se morali posluževati istega sredstva, česar ne bomo sicer storili, toda če se da Italijanom univerza, je to preudic, da se jo mora tudi nam dati, kajti mi Slovenci čutimo še bolj nego laški dijaki, kakšni tujci smo na dunajski in graški univerzi. Z Italijani Nemci vsaj simpatizirajo, nas pa strupeno sovražijo. Dolžnost naše državno-zborske delegacije bo torej, v istem času, ko se Italijanom dovoli univerza, tudi slovensko univerzo zahtevati, saj je nas več nego Italijanov. Nemci naj pa le imajo svoje univerze, ki morajo itak, če jim druge narodnosti pokažejo hrbet, pasti na nivo navadne provincijske univerze ala Črnovice. Koliko izgubi Dunaj ali Gradec pri tem, se lahko misli, zato pridobimo s tem tudi v gospodarskem oziru, ker bo slovenski denar ostal doma.

Vojaštvo v kazino! Postajno vojaško poveljništvo v Ljubljani je ukazalo, da se morajo odslej vse vojaške prireditve vršiti izključno le v kazini, torej tudi družinski večeri podčastnikov, ki so se sempatja priredili v Narodnem domu in v Unionu. Znano je, da so nekateri podčastniki jako zavedni Slovenci in da jim bo težko pohajati na veselice v kazino. Toda pri vojaški oblasti velja neizogibni „muss“, sicer bo lahko slovenski podčastnik tožen zaradi veleizdaje, kakor se je že pripetilo nekemu podčastniku - Slovenceu, ki menda ni drugega rekel kakor: „Če bodo druge velevlasti pomagale Srbiji, se lahko Avstriji v vojni slabo godi!“ Občinstvo v Ljubljani je že itak nasprotno Belgijcem in če se bodo izdajale take odredbe nadalje, se bo napetost še zvišala. Vse to ne bo nikakor v prid dobremu sporazumljenju garnizije s civilnim prebivalstvom.

Društvo slovenskih trgovskih sodelavnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani ima v nedeljo 29. t. m. svoj ustanovni občni zbor. K ustanovitvi tega društva moramo pripomniti nekaj opazk. Kakor znano, obstoji slovensko trgovsko društvo Merkur, ki združuje v svoji krepki organizaciji slovenske trgovce in trgovske sodelavnike v lepi slogi. Društvo nudi svojim članom jako lepe ugodnosti, ki pa pridejo v največji meri le trgovskim sodelavnikom v korist. To so predvsem strokovni tečaji, pevski zbor, lepa čitalnica in knjižnica, posredovalnica služb itd. Glede ugovorov zoper zadnjo, da posluje posredovalnica za delojemalca proti odškodnini, za delojemalce pa brezplačno, bi se na prvi pogled res videlo, da se dela krivica

delojemalcem, kar pa ni res, kajti ponudb za delo je vedno več nego vprašanj po sodelavnikih. In naš trgovec ima tudi navado, da inserira prazno službo v dnevnikih, ker ve, da takoj dobi pomočnika. Po našem mnenju bi bilo seveda edino umestno, da bi posredovalnica poslovala brezplačno za vse člane, in kolikor smo informirani, se bo to zgodilo. Vsi drugi vspehi, ki so jih trgovski pomočniki tekom zadnjih let dosegli, bodisi glede nedeljskega počitka, zapiranja trgovin ali drugih ugodnosti, je doseglo slov. trgovsko društvo „Merkur.“ Društvo res ni nikoli nastopalo proti koristim trgovskih sodelavnikov, zato se nam čudno zdi, da so nekateri sodelavniki zdaj ustanovili svoje društvo! Za to ni prav nobene potrebe, ampak organizacija slovenskih trgovcev se vsled tega le slabi. Društvo „Merkur“ si je toliko utrdilo stališče, da mu ga na Kranjskem ne more nobena druga podobna organizacija omajati. Ako presojamo vse te stvari, se nam zdi novo društvo nepotrebno, kajti svojim članom ne bo moglo nikoli dati takih ugodnosti kakor jih daje društvo „Merkur“, trgovskim sodelavnikom. Morda se je pa društvo ustanovilo radi tega, da bo kot popolnoma stanovsko društvo lažje in bolj energično zastopalo koristi trgovskih sodelavnikov, kar se morda ženira storiti pri „Mercurju“, kjer so tudi trgovci, temu nimamo ugovarjati, pripomnimo pa samo to, da svoje interese tudi v Mercurju lahko najbolj energično zastopajo, ker imajo v društvu nastavljenca večino in torej lahko vse store, kar je njim ljubo.

Gostilničarski tečaj v Ljubljani. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem priredi dne 7. januarja 1909 štiritedenski tečaj za gostilničarje in gostilničarke oziroma sinove in hčere le-teh in sicer onih, ki so stari najmanj 17 let. Tečaj se vrši v Narodnem domu v Ljubljani in se bo poučevalo v kuharstvu, serviranju, hotelskem knjigovodstvu, gostilničarski korespondenci ter o kletarstvu. Država bo dala 1500 K podpore in najbrž tudi brezplačno učitelje, ako se ne bodo mogli dobiti domači. Tudi mi vabimo gostilničarje v ta tečaj, kajti gostilno dobro voditi in goste zadovoljiti je prvi pogoj, da gostilna dobro uspeva. Zlasti bo pa za povzdigo tujskega prometa na Kranjskem, kateremu je kakor povsod glavna podlaga dober in zaveden gostilničarski stan, ta tečaj velike važnosti.

Pri rudniški nesreči v Hammu na Nemškem je ponesrečilo baje tudi okrog 60 Slovencev. Dognano je zlasti o dveh bratih iz Litije in o petih osebah iz Soče pri Boveu. Drugi so Štajerci in Kranjci.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi več tisoč izvodov brošuric: Hubad „Franc Jožef I.“ po 30 vin. in T. Zupan „Fran Josip I.“ po 40 vin. en izvod. Ker se ravno letos praznuje šestdesetletnica vladarja Njega Veličanstva, bi bile te brošurice kaj primerne za darila deci v naših šolah.

Skrbimo za razvoj domače industrije! Po velikih dogodkih historičnega septembra je moč konstatirati resno prizadevanje v dosego gospodarske neodvisnosti. Ne gre tu več le za hipne pojave niti pri konsumentih niti pri produktivnih krogih. Usodni dogodki dne 20. septembra, trajno in ciljno preganjanje vsega, kar slovensko čuti, vzorna discipliniranost kranjskih Nemcev v odklanjanju vsega, kar štejejo za slovensko, mora izpolniti vse Slovence s trdnim prepričanjem, da gre sedaj za obstanek ali za pogin. Zavest o resnosti položaja prodira v najširše kroge, gibanje ni obstalo pri meščanstvu, preko mej mest in trgov je hvalevredno seglo tudi na deželo v sela, ki so sicer često ob strani narodnih pokretov. Stremljenje po ekonomski emancipaciji pričinja obširjati vse gospodarske panoge. Trgovino, obrt in denarne zavode tako kakor industrijo. Naravno je, da se zategadelj snujejo načrti tudi za razne stroke lastne industrije, ki je v Slovincih še tako slabotna. Gotovo je čas ugoden za taka snovanja, tla so pripravljena in potreba je dana sicer moramo nujno ostati na pol pota. Gotovo je tudi, da bi ob složnem postopanju marsikaj zmogli Slovenci sami. Na drugi strani pa je toplo že-

leti, da pridejo k nam drugi Slovani, zlasti Čehi, ki so denarno močnejši ter imajo izkušnje in strokovnjake. Lahko jim zatrdimo, da jih sprejmemo z odprtimi rokami, kakor bi bili naši. Ustanovili in utrdili bi se poslej med Slovani v Avstriji tudi sicer drugi kupčijski stiki, ki so sedaj še žal jako rahli. Pri tem nam je pa potrebno, da govorimo odkrito. Slovanske podjetnike pozdravimo z največjim veseljem, če pridejo in osnujejo one panoge industrije, ki jih še nimamo, tako na primer: papirnice, tekstilne industrije. V tem primeru so lahko gotovi vse naše podpore, popolne zaslombe in pa sodelovanja našega. Zdrav narodni egoizem pa nam na drugi strani veli in ukazuje, da one svoje slovenske industrije, ki jih že imamo, predvsem ščitimo in jim pomagamo do razvoja prav tedaj, ko so dani boljši predpogoji. Varovati in negovati moramo zlasti že obstoječa industrijska podjetja, ki so res razvoja zmožna, pa doslej ob nedostajanju zadostne dovzetnosti pri občinstvu niso mogla priti do krepkega razvoja, to tem manj, ker so morala stopiti v borbo s premočjo tuje konkurence. Kakor smo že enkrat nasvetovali, naj v teh ozirih slovenski denarni zavodi skupno postopajo in podpirajo ustanovitev domačih industrij v obliki delniških družb ali pa družb z omejeno zavezo. Denarja je toliko nakupičenega po naših denarnih zavodih, da se prav lahko daje za nova industrijska podjetja.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1909 je pravkar izšel. Kaj prinaša? Svoje blago je razvrstil v dva predala; prvemu je naslov: „Narodnemu delu“, v drugem pa: Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda. V prvem predalu se najprej spominja velikega, dobrotnika naše šolske družbe in vsega slovenstva blagopokojnega Viljema Polaka, čegar podobo in podpis spremljajo zanimivi spomini Podlimbarskega nanj. Marljivi R. Orel je objavil tehtne vesti o šolstvu med beneškimi Slovenci. Vrli obmejni narodni delavec Lev Brunčko je v znameniti studiji predložil „Sistem češkega manjšinskega dela“. To je spis, ki naj ga 2 krat, 3 krat prečitajo vsi, ki hote delati na obrambnem polju, in naj se uče iz njega, kako treba urediti narodno delo, da pojde uspešno izpod rok. Drugi koledarjev predal se začneja z zgodovino družbine tržaške šole o njeni 20 letnici iz peresa J. P. Potem slede članki: Pomen „Legitimacijskega lista“ za družbo sv. Cirila in Metoda in za narodno društvo. Delovanje vranske podružnice l. 1907/8 in poziv: Podružnice, združite se! Poleg običajnega poročila o skupščini objavlja koledar zelo natančno družbino bilanco in proračun. Pripomniti moramo, da smo zapazili v tem oddelku letos nekaj novega; podružnice so razvrščene po višini lanskim dohodkov — izvrsten nagib, da v bodoče čvrsto tekmujejo med seboj. Toliko narodnemu delovanju posvečenega gradiva ni še doslej objavil noben družbin koledar; zato ga najtopleje priporočamo. Vsakemu slov. narodnjaku bodi dolžnost, da ga prijazno sprejme in s položnico pošlje družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano zanj 1 K 20 v, ali morda še kaj več.

Raznoterosti.

Šale tenoristov. V Budimpešti sta se srečala tenorista Pichler in Gabor, ki si nista bila nič kaj dobra. Mojster Gabor je pozdravil tovariša z besedami: „Kako ti je, dragi Pihler?“ Tenorist je odgovoril: „Dobro, zakaj

mi pa praviš Pihler?“ „Ker Ti C manjka!“ se je glasil odgovor. Pichler se pa ni dal ugnati v kozji rog in je rekel: „Ni napačna Tvoja opazka, dragi Or.“ Zdaj je pa Gabor vprašal: „Zakaj mi praviš Or?“ Pichler mu je ljubeznjivo odgovoril: „Ker Ti manjka G in A in prav posebno še B.“

Prorokov las. V Ueskübu se je dogodil čudež, ki je pri Mohamedancih povzročil velikansko pozornost. Strela je namreč udarila v mošejo Jahija paša v Ueskübu ter jo zažgala, da je zgorela cela cerkev z vsemi dragocenostmi in celo prižnica iz marmorja. Ohranila se je le najdragocenejša relikvija, ki jo je imela pogorela mošeja, namreč las iz prorokove brade. Las je bil shranjen v papirnem zavitku, ki je bil po vrsti zavit v trideset drugih zavitkov. Vsi zavitki so zgoreli, le zadnji, v katerem je

bil las iz brade Mohamedove, je ostal cel in las nedotaknjen.

Na funte prodana nevesta. V naslednjem resničnem dogodku se ne gre za kako orjaško ženo, ampak za ljubko, lepo Ogrko v vasici Kolked. V tem kraju vlada že od nekdaj običaj, da mora ženin plačati nevestinim starišem pred poroko majhno odškodnino. Bogati kmet Koetvois se pa ni mogel z nevestinimi stariši zediniti o višini te odškodnine. Ker ni bilo konca pogajanj, so naprosili župana v Kolkedu za razsodnika. No, gospod župan, ki je bil po poklicu živinski trgovec, je cenil nevesto na 5 K za kilogram. Ker je tehtala 43 kilogramov, je plačal ženin 215 K zanj ter bil vesel, da je tako poceni prišel do nje.

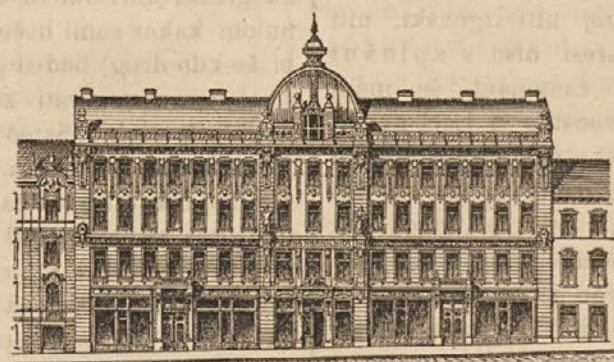
Šelak ni dobro piti. V zdravniškem društvu na Dunaju je pokazal v zadnji seji

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog:
nad 24 milijonov K

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oražna
raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen
hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje dr. Ivan Oražen ob svojih ordinacijskih urah
od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v Wolfvih ulicah št. 12.

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Prva češka

splošna delniška družba
za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenje pokojnine.

Edina slovanska
delniška življenska
zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

docent dr. Haberer nenavadno veliko in težko trdo kepo, katero je vsled operacije izvlekel iz želodeca 21letne deklice. Dekle je namreč 7 mesecev delalo v tovarni za lak ter je za polituro rabljeni lak pila kakor žganje, ker ima ta lak alkohol v sebi. Vsled tega se ji je v želodcu napravil tak kamen.

Književnost.

Kmečki koledar za leto 1909. Narodna založba v Celju je izdala obširen koledar na 263 straneh, kateremu doslej še ni bilo para na Slovenskem. Tudi koledar družbe sv. Mohorja ga ne doseže, kar se tiče vsebine in praktičnosti. Morala bi ga imeti vsaka rodbina, gotovo pa vsaka kmečka hiša, ker ima poleg lepih povesti tudi obilo zlatih naukov za poljedelca, živinorejca in sadjerejca. Poleg navadne koledarske vsebine, različnih tabel ter sejmov ima tako mnogovrstno vsebino, da je lahko z njo vsakdo zadovoljen. — Koledar stane malenkostno ceno K 1.50, po pošti K 1.70 in se naroči pri „Narodni založbi“ v Celju. Priporočamo ga najtoplejšje.

Promet in gostilna. Glasilo deželne zveze za tujski promet na Kranjskem. Izhaja mesečno in stane celoletno 5 K. List vzbuja zanimanje za tujski promet, organizira interese, jim daje navodila in sploh zastopa interese kranjskega tujkega prometa. V obilni meri se peča tudi s povzdigo gostilniškega obrta, ki je prva podlaga za razvoj tujkega prometa, ter prinaša strokovne članke glede postrežbe, kuhanja in kletarstva. List si je stavil tudi nalogo, da vzbuja zanimanje za ohranitev domačega stavbnega sloga ter opozarja v slikah in opisih na domačo nošo in domače običaje. List prav toplo priporočamo.

Listnica uredništva. G. A. H. v Sv. K. pri M. Dotično tvrdko smo na Vašo opombo opozorili na nepotrebnost rabo nemščine in jo opomnili, naj rabi, če računa na slovenske odjemalce, ali slovenščino ali češčino. Ako se ponovi še kaka taka pritožba, ne bomo več priobčili njenega inserata. Obenem se Vam zahvaljujemo za laskavo priznanje, da čitate pri vas „Naš List“ kar najbolj. Tako priznanje nas gotovo veseli, saj se trudimo, da dostojno in objektivno, ker nismo od nikogar odvisni, pišemo in poročamo o vseh za Slovence zanimivih stvareh.

Ker poteka leto h koncu, opozarjamo vse tiste, ki še niso poravnali naročnine, da store to čim preje.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

Naročajte in priporočajte šolske zvezke slovenskega izdelka!

Založnik A. Slatnar v Kamniku. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Fr. Igljč i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:
kron 82.000

s podružnico na Jesenicah
sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:
kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnica na Jesenicah št. 75.299.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika. Tisk umetniških razglednic. Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. — IZVRŠITEV VEDNO
□ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinja“ Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Knjigoveznica. Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.

Podružnica v Spljetu

Delniška glavica:
2.000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport. Ceniki zastoj in poštne prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdovolatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kašipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izdelanih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu s poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, žimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

žaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

š. Slatnarjevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užigalice v koorist družbi sv. Cirila in Metoda.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izhira izdelane obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12—, belo puhasto naskubljeno K 18— K 24—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30—, K 36—. Razpošilja se

franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Plzen, Češko.